

Ansvarig Anders Iversen, enhetschef	Upprättad av Elisabet Olsson	Berörda verksamheter Äldreomsorgen	Fastställt datum 2011-10-20 OU § 103
Dokumentnamn Riktlinje hjälp i hemmet			Diarienummer KS 2011/1118..732

Sid 1/3

Hjälp i Hemmet - bistånd enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen

Inledning

Riktlinjerna gäller vid utredning enligt 11 kap 1 § SoL vid ansökan om insatser av olika typer i den enskildes ordinära boende. Riktlinjernas syfte är att vara till vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker utredning och behovsbedömning. Riktlinjerna skall ha grund i socialtjänstlagen (SoL). Även andra föreskrifter från Socialstyrelsen, rättspraxis samt kommunens mål och ambitioner skall utgöra ett stöd i handläggarnas arbete med att besluta och utforma insatser. Det är viktigt att poängtera att riktlinjerna inte innebär någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Riktlinjerna skall ge handläggaren vägledning om innebörden av begreppet *skälig levnadsnivå*. Varje beslut ska vara baserat på den enskilda individens behov.

Insatser i ordinärt och särskilt boende skall utföras enligt ett rehabiliterande synsätt som innebär hjälp till självhjälp. Den enskilde skall få stöd att utveckla sin egen förmåga. Målet är att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt så att den enskilde kan bo kvar hemma när de egna resurserna inte längre räcker till.

Socialtjänstens arbete och utformning av insatser skall alltid ske tillsammans med den enskilde och utgå från dennes behov och hela livssituationen. Det samlade resurs/insatsbehovet skall belysas och samverkan/ samordning ska ske internt men också externt med t.ex annan huvudman, närstående och socialt nätverk

Behovet prövas individuellt och insatserna beviljas efter ett biståndsbeslut på delegation av kommunstyrelsen. Ansökan som ligger utöver delegerad beslutanderätt prövas av kommunstyrelsens individutskott.

Målgrupp

Insatsen hjälp i hemmet kan beviljas såväl äldre som yngre personer med fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionshinder.

Aktualisering/Ansökan

Ansökan om hemtjänst skall prövas efter ansökan av den enskilde personligen eller dennes företrädare såsom God Man eller genom fullmakt utsedd.

Hjälp i hemmet insatser

Hjälp i hemmet indelas i tre kategorier:

Serviceinsatser	städning, tvätt, inköp av dagligvaror, ärende till apotek, (undantagsvis bank, post)
Personlig omvårdnad	personlig hygien, allmän hygien, toalettbesök, på- och avklädning, bäddning, måltidshjälp, förflyttningshjälp, trygghetsbesök/trygghetskontakt per telefon
Kompletterande insatser	trygghetslarm, matdistribution, ledsagning

Serviceinsatser

Städning: Återkommande bostadsstädning. Då det bedöms att behov av städhjälp föreligger beviljas städning vanligtvis var 14:e dag. Under vissa förutsättningar kan städning beviljas oftare, t ex till personer med astma eller svår allergi, psoriasis, svåra eksem eller sår eller andra medicinskt dokumenterade funktionshinder eller förhållanden som kräver särskilt god hygien.

Städning sker i två rum och kök, hygienutrymmen samt hall. Den sökande ansvarar för att funktionsdugliga städredskap finns. Här ingår dammsugning, våttorkning av golv, dammtorkning, städning av hygienutrymmen, samt vid behov rengöring av kyl och sopskåp. Övrig städning hänförs till storstädning.

Tvätt: Om den enskilde inte får behovet av tvätt tillgodosett kan tvättning beviljas. Den enskilde skall ha tillgång till gemensamt tvättutrymme eller egen tvättmaskin och torkmöjlighet. Här ingår tvätt av kläder och sänglinne för personligt bruk samt strykning av enstaka klädesplagg. I tjänsten innefattas även enklare klädvård som skoborstning och att sy i knappar.

Inköp: av dagligvaror 1 gång per vecka i närmaste affär eller apotek. I insatsen hjälp med inköp kan även ingå hjälp att beställa varor, eller efterarbete som uppäckning av varor.

Post- och bankärenden: Beviljas endast i undantagsfall om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Den sökande skall så långt det är möjligt använda sig av den service bank och post tillhandahåller, som betalservice eller autogiro.

Fönsterputsning, storstädning, trädgårdsarbete och snöskottning beviljas i normalfallet inte. Hjälp i hemmet inbegriper ej heller förflyttning av avfallsbehållare utomhus, om abonnenten kan beställa denna service av den som svarar för renhållningen.

Personlig omvårdnad

Uppstigning och läggning, bäddning: Hjälp med uppstigning och läggning samt hjälp med bäddning av sängen.

På/avklädning: Beroende på det individuella behovet. Det är viktigt att uppgiften utförs så den enskildes förmåga att själv klara uppgiften stimuleras.

Personlig hygien: Här ingår övre och nedre toalett, munvård, hårvård (kamning, borstning) och rakning. Dusch eller bad kan beviljas efter individuella behov dock maximalt 3 gånger per vecka. I dusch/bad ingår även hårtvätt, torkning och läggning av hår, normal nagelvård som inte fordrar specialistbehandling av fotvårdare och andra hygienåtgärder som bedöms individuellt. Hjälp med toalettbesök och blöjbyten.

Förflyttning: Fysiskt stöd vid förflyttning, till fots eller i rullstol, i bostaden eller i dess omedelbara närhet.

Förflyttning kan också gälla hjälp med att ta sig i och ur sängen samt till/från stol eller rullstol.

Allmän hygien: Löpande tillsyn av bostaden, särskilt hygienutrymmen och kök, i samband med annan omvårdnad beroende på den enskildes funktionshinder och medicinska förhållanden i övrigt.

Måltidshjälp: Här ingår fram- och avplockning, uppläggning, diskning och hjälp att inta mat och dryck, beroende på det individuella behovet. I förekommande fall uppvärmning av färdiglagad mat.

Enklare mat tillredning: Innebär hjälp vid frukost och kvällsmat. Här ingår enklare beredning och uppvärmning samt för- och efterarbete. Vad som ska ingå i måltiden bestämmer den enskilde. Så långt möjligt skall den enskilde själv välja tidpunkt för måltiderna.

Trygghetsbesök/Trygghetskontakt per telefon: Trygghetsbesök kan beviljas om den enskilde har behov av flera insatser under dygnet som toalettbesök, mellanmål, social kontakt etc. Kan ersättas med eller kompletteras av att den enskilde kontaktas per telefon vid på förhand överenskomna tider.

Kompletterande insatser

Trygghetslarm beviljas den som på grund av psykiska eller fysiska skäl snabbt måste nå hjälp. Det är viktigt att den som erhåller larm informeras om att det inte är ett akutlarm vid svår sjukdom utan trygghetslarm för att påkalla hjälp av hjälp i hemmet personal. För personer över 80 år kan beslut fattas efter förenklad biståndshandläggning.

Matdistribution beviljas den som inte klarar av att tillaga av sin mat och inte har möjlighet att ta sig till någon matservering. För personer över 80 år kan beslut fattas efter förenklad biståndshandläggning.

Ledsagning kan beviljas för särskilda ändamål som besök hos fotvårdare, frisör, kommunens mötesplatser eller annan aktiveringsgrupp och för utevistelse. Återkommande behov bör innefattas i biståndsbeslutet.

Beslut

Hjälp i hemmet beviljas enligt 4 kap 1 § SoL och kan överklagas med förvaltningsbesvär. Beslutet kan vara tidsbegränsat.

Uppföljning/Omprovning

Beslut och insatser skall regelbundet följas upp av handläggaren. Regelbundenheten avgörs av insatsens karaktär och ev. tidsbegränsning. Behovet av uppföljning kan också, vid förändrat behov, initieras av den enskilde själv, av arbetsledare till personal som regelbundet utför insatser hos den enskilde eller personal inom hälso- och sjukvården.

Omprovning av biståndsbeslutet kan ske vid ändrade förhållanden vad gäller den enskildes funktionsförmåga, eller då förändringar i samhällets lagstiftning medför möjlighet att få hjälp på annat sätt.

Avgift

Avgift tas ut för hjälp i hemmet enligt fastställd taxa. Den sökande får ett avgiftsbeslut i vilket beräkning, förbehållsbelopp och avgift framgår. Högsta avgift är enligt fastställd maxtaxa.

Avgiftsbeslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär.